

Naam:
Klas:
Datum:

*Ruimte voor schoolstempel
en paraaf docent*

3D Voeding paard

WETEN

- Je weet hoeveel voer een paard mag krijgen
- Je weet wat voor soort voer een paard moet krijgen
- Je weet waar de voerbehoefte van afhankelijk is

DOEN

- Opzoeken voedingseisen paarden

NODIG

- Opzoekboek dier/ paarden encyclopedie

TIJD

Duur les: 2 lessen (90 min)

- 10 min bespreken opdracht
- 20 min lezen opdracht en maken zelftoets
- 45 min maken praktijkopdracht
- 15 min nabespreken opdracht

TIPS

- Zet eerst alles klaar voordat je begint
- Maak afspraken met elkaar wie wat doet

A. Theorie

Inleiding

Kennis van het gedrag en het natuurlijke eetpatroon van een paard zijn onmisbaar. In ieder paard van vandaag zit nog veel van het oerpaard. Hiermee moet je rekening houden als je paarden houdt en voert. Dit betekent dat je moet zorgen voor de juiste voedermiddelen en het natuurlijke zoekgedrag naar eten moet blijven stimuleren.

Er zijn vele soorten voedermiddelen voor paarden. Het aanbod waaruit je kunt kiezen is erg groot. Er zijn natuurlijk een aantal basisregels waaraan je ten alle tijden moet houden, ongeacht het soort voer dat je voert.

Elk type paard heeft zijn eigen dagelijkse routine en dus ook zijn eigen behoefte naar voer. Als je weet wat je paard dagelijks verbruikt aan energie, weet je ook hoeveel je hem moet gaan voeren.

Soorten voer

Een paard is een planteneter, een herbivoor. Met grasland kan een paard dus goed uit de voeten, maar dat is niet altijd beschikbaar. Soms verlangen wij van paarden een prestatie die heel veel energie vraagt. Je moet dan ander voer naast het gras bijvoeren.

Paardenvoer is grofweg te verdelen in ruwvoer en krachtvoer. Onder ruwvoer vallen onder meer gras, hooi, voordroogkuil en luzerne.

Onder krachtvoer vallen onder meer brokken, muesli en alle enkelvoudige granen en zaden. Je kunt het rantsoen van je paard aanvullen met verse groenten, olie en water. Water is een belangrijk onderdeel van de voeding. Gras is het belangrijkste basisvoer voor paarden.

Gras

Het meest natuurlijke voer voor paarden is gras. Het hele jaar door dagelijkse toegang tot grasland is ideaal. Een gezonde weide is heel belangrijk voor een goede kwaliteit ruwvoer, het belangrijkste deel van het rantsoen.

Een paard wordt snel dik op een rantsoen van gras. Overgewicht kun je voorkomen door minder krachtvoer te geven of door de wei in kleinere stukken op te delen.

Het aantal paarden in een wei hangt samen met de grootte van de paarden, de kwaliteit van het gras en de tijd dat de paarden buiten staan.

Hooi

Hooi is gedroogd gras. Door het drogen is het lang houdbaar. Hooi is na gras het beste natuurlijke voer voor paarden. Het wordt vooral veel gebruikt in de winter, wanneer er minder gras groeit.

Het beste is om hooi vanaf de grond te voeren en niet vanuit een ruif. Stof en zaden komen dan niet zo gemakkelijk in de luchtwegen en in de ogen van je paard.

Hooi mag niet stoffig zijn en zeker geen beschimmelde plekken bevatten.

Kuilgras en voordroogkuil

Kuilgras (vers gras) en voordroog (gras dat eerst enkele dagen op het land heeft gelegen) worden in een afgesloten baal verpakt. Er kan dan geen zuurstof meer bij en het voer krijgt een licht zure smaak.

Kuilgras moet binnen 3 – 5 dagen na opening worden opgevoerd. Voer nooit heel nat en donkergroen kuilgras. Er mogen zeker geen beschimmelde plekken in zitten.

Voordroog bevat meer energie dan hooi, maar heeft niet altijd voldoende structuur dat een paard nodig heeft.

Supplementen

Vitaminen en mineralen worden vaak in poedervorm of als brokjes aan het voer toegevoegd. Wees erg voorzichtig met het voeren van supplementen. Bij goed voer zitten alle vitamines en mineralen al in je voer en heb je dus ook geen supplementen nodig. Teveel van bepaalde vitamines of mineralen kan zelfs schadelijk zijn voor je paard. Laat daarom altijd eerst een rantsoenberekening maken voor je paard.

Granen en graanproducten

- Haver

Paarden eten graag haver. Haver wordt snel verteerd en zorgt daardoor voor meer energie bij paarden. Na het eten van haver kan je paard energiever reageren en feller zijn.

- Gerst

Gerst wordt steeds meer gebruikt, omdat het nog meer energie levert dan haver. Om de vertering te bevorderen wordt de gerst geplet.

- Lijnzaad

Lijnzaad bevat veel olie en zorgt voor een mooie, glanzende vacht. Geef lijnzaad nooit onbehandeld, want het is dan giftig. In de speciaalzaak kun je kant en klare lijnzaadolie kopen, die je veilig kunt voeren aan je paard.

Brokken en muesli's

Brokken koop je kant en klaar in zakken. Het is mengvoer en bestaat uit verschillende grondstoffen door elkaar gemengd. Brokken zijn een aanvulling op ruwvoer. Het verschil tussen brokken en muesli is de manier van verwerking in de fabriek. Brokken zijn verschillende grondstoffen geperst tot 1 brokje. Muesli bestaat nog steeds uit verschillende grondstoffen die niet geperst zijn in 1 brokje, het zijn allemaal losse onderdelen door elkaar gemengd.

Voeren in de praktijk

Een paard zet voer om in energie. De behoefte aan energie is niet constant. Een werkend paard bijvoorbeeld gebruikt veel meer energie dan een grazend paard. Een fokmerrie gebruikt extra energie voor melkproductie.

Als je weet wat voor werk je paard doet en welk ruwvoer en krachtvoer het nodig heeft, kun je een rantsoen samenstellen. Dit rantsoen kun je zelf bepalen. De volgende stap is hoe vaak en wanneer moet je voeren.

De volgende punten bepalen dus je voergift:

- Hoeveelheid arbeid
- Dragend of niet
- Ras
- Leeftijd
- Conditie
- Kwaliteit voer

Het nagaan van de lichaamsconditie is de belangrijkste manier om te bepalen of je je paard de juiste hoeveelheid voert. Een hulpmiddel is de conditiescore op een schaal van 1 – 5, waarbij 1 staat voor zeer mager en 5 voor vet. Een score van 2,5 – 3 is de streefconditie.

Je kunt de conditie beoordelen door te kijken of te voelen. Let hierbij op de hoeveelheid vlees op de ribben, hals en billen. Het beste zijn de ribben nog door de huid heen te voelen en nog net te zien. Van achter het paard gezien, moet de ruggengraat het hoogste punt vormen.

Bij de beoordeling van de conditie moet je wel rekening houden met de raskenmerken van een paard.

Conditie score paard:

1. Zeer mager

- Wervelkolom, heupbeen en ribben tekenen zich zeer scherp af
- Wervelkolom is hoogste punt van de achterhand
- Spierweefsel is nauwelijks aanwezig
- Van vetbedekking is geen sprake
- Ingevallen billen
- Ingevallen hals voor de schoft

2. Mager

- Wervelkolom, heupbeen en ribben nog steeds goed zichtbaar
- Wervelkolom is hoogste punt van de achterhand
- Licht ingevallen billen
- Spierweefsel is beperkt aanwezig
- Van vetbedekking is geen sprake

3. Normaal

- Wervelkolom, heupbeen en ribben licht zichtbaar en tastbaar
- Wervelkolom is hoogste punt van de achterhand
- Billen, hals en rug licht bespied
- Lichte vetbedekking op ribben

4. Vet

- Wervelkolom, heupbeen en ribben niet zichtbaar
- Wervelkolom is nog net hoogste punt van de achterhand, billen vlakker
- Vet op billen, hals en rug
- Ronde halslijn

5. Zeer vet

- Wervelkolom, heupbeen en ribben niet zichtbaar of tastbaar
- Vet op billen is hoogste punt achterhand
- Wervelkolom ligt dieper
- Veel vet op billen, hals en rug

Hou bij het voeren van een paard altijd de volgende regels in de gaten:

- Voer vaker kleine porties per dag, dan 1 keer een grote hoeveelheid
- Zorg voor voldoende ruwvoer in de vorm van gras of hooi
- Vul zo nodig je rantsoen aan met krachtvoer in de vorm van brokken of muesli
- Hou de conditie van je paard in de gaten om te controleren of je teveel of te weinig voert
- Zorg altijd voor voldoende vers en schoon water
- Voordat je voert, kijk je of de voerbak leeg en schoon is. Is dit niet het geval, dan maak de voerbak eerst leeg en schoon

B. Zelftoets

1. Hoe noemen we dieren die alleen maar plantaardig materiaal eten?

2. Schrijf hieronder enkele voorbeelden van plantaardig materiaal?

3. Noem 2 soorten ruwvoer?

4. Welke 5 regels moet je in de gaten houden bij het voeren van paarden?

5. Hoe controleer je bij paarden de conditie?

6. In welke 2 groepen kunnen we de voedermiddelen verdelen?

7. Wat is belangrijk bij hooi?

8. Noem 2 soorten granen?

9. Welke 6 punten bepalen de voergift?

10. Wanneer is de conditie van een paard goed?

C. Praktijkopdrachten

1. Bepaal van 3 verschillende paarden de conditie.

Doe dit volgens de uitleg die in de theorie is gegeven. Geef elk paard een conditiescore en zet daarnaast ook een omschrijving waaraan je dit kunt zien bij het paard.

Paard	Conditie score (1 – 5)	Omschrijving
1		
2		
3		

2. Schrijf van dezelfde 3 paarden het voerrantsoen op. Valt je iets op aan het rantsoen? Krijgen alle paarden hetzelfde? Zo ja, waarom en zo nee waarom niet?

Paard	Rantsoen	Wat valt je op?
1		
2		
3		

3. Neem een kijkje bij de voervoorraad van het bedrijf. Schrijf op welk soort voer er gevoerd wordt. Noteer de naam van het voer, het eventuele merk en de gegevens die op de verpakking staan. Plak als dit mogelijk is ook een etiket van het voer op dit formulier.

4. Ga het grasland van het bedrijf bekijken. Noteer wat je ziet aan dit grasland. Hoe vaak krijgen de paarden gras? Als er geen grasland is, hoe wordt er dan ruwvoer gegeven?

5. Bekijk het hooi van het bedrijf. Wat vind je van dit hooi? Is het van goede kwaliteit?

6. Hoe vaak worden de paarden gevoerd? Op welke plek worden de paarden gevoerd? Bekijk de voerbakken eens. Zijn ze schoon en leeg?

7. Vraag of je de paarden mag voeren. Bekijk de reacties van de paarden als er voer komt. Waarom zou een paard zo reageren?

Beoordeling door leerling

1. *Wat heb ik gedaan?*

2. *Wat ging goed?*

3. *Wat kon beter?*

4. *Hoe pak ik het de volgende keer aan?*

Feedback van de docent

(zelf invullen)

Wat ging goed:

Tips: